

EMK. I.

174

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

R.M.K.I.

174.

Teljes

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

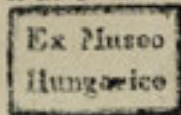
OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Két szép Historia, az

ELSŐ AZ NAGY WR BANKBANRÓL,
miképpen az András Királynac feleségét meg
ölte az ő nagy vetkeért.

Mikoron írának Christus Wrunknac születése
vta, 1. 2. o. 1. Eftendőbe.

Az masodic, az ieles

VITÉZ FEIEDELEMRŐL AZ HVNYADI
Ianosról, Erdéli Vaydáról, és egész Magyar or-
szágac Gubernatorról, Annac eredetiről, nem-
zetiégéről, focielles hadairól, győzedelmiről, és
ieles foci vitész czelekedetiről.

Nem Bonfiniusból czac, Hanem az igaz Hi-
storiából egybe gyűtettet, és egybe szőzetter.

Nyomtatot Colosuárat Heltaj Gaspárne Mű-
helyében 1. 5. 8 o. Eftendőben.

Soc lép dolgoz vadnac nekünk meg íruán,
Historiákban lépén be foglalván,

Vadnac nekünk példaul meg iratuán,
Lép dolgozkal Chronikác vadnac rakuán.

Egy régi dologról en mostan szóloc,
Kerlec hogy feyenként ra halgatsatoc,
Tízta életrol lép dolgoz halhattoc,
Kit ne talám soha nem hallottrátoc.

Másod András, harmad Bela fiáról,
És feleségéről, Német Gertrudról,
Sóolloc mostan az iò vitez Bankbánról,
Királné affionnyal történt dolgáról.

Mikor András vólna á Királyságba,
Zöndülés lön az Keresztény országban,
Soc Királyoc lönec oly iò bándékban,
Pogánoc ellen hogy indulnának hadban.

Mind egyenlő ackarattal válastác,
András Kiralt, á bent had elöt hagyác,
Az had gongyát András Királyra bizác,
Mindenknek halgatnia őt hagyác.

Ennyi estendőben meg váltás vrán,
Ezer, két száz, egy estendő el muluán,
Az hidegtől iò vödöre forduluán,
Minden felől az hadac el induluán.

András Király ez dolgon meg ö üle,
Kazdagon lép Magyar haddal kefélle,

Akar lenni Pogánoc vldözöye,
Christus neue káromlóc kergetöye.

Ország gongyát bizà egy folgayára,
Feleségét, gyermekit egy fő Wíra,
Nemzetiségböl az iò vitéz Bankbárra,
Mellyet hagyà orfága óltalmára.

Igalságot hagyà folgaltatnia,
Meg ne hadgya orfágát romlania,
Gonofságot hagyà el táuoztatnia,
Képében hagyà orfágot birnia.

Bankban iámbor vitéz wr fiu vala,
Ezen ő búuében öruendez vala,
Bátorfággal tífítit fel vörte vala,
Magát arra elégnecc mongya vala.

Sándékozic tífítiben iámborfágát,
Meg mutassa Királynac folgallattyát,
Orfága népével beretesse magát,
Király vtán fellyeb vigye ő dolgát.

Bátorfága nagy vala az Bankbánnac,
Tökéletes iámborfága az wrnac,
Vitézségé iò erkölcke wr finac,
Órúl vala azért ő ez dolognac.

De à berenczénec ő állapattyát,
Nem tudhattya meg lenki annac dolgát,
Melly gyorsan más felé fordittya magát,
Czoda képpen forgattya ő haioiát.

Kopafi

Kopást, neki czac egy fűrt haya vagyon,
Mint tük őrnec olly tündeklése vagyon,
Az ő iarása forgo szellen vagyon,
Terméseti, hogy mindenkör forogyon.

Nem kel hinni azért ő forgassanac,
Mint az forgo szelnec ő zugassanac,
Mert hamar változása leszen annac,
Mint meg mutatya példája Bankbánnac.

Mert mikoron a Király el ment volna,
Asztonhoz egy Attyafia iöt volna,
Ki egy ember gyermeke vele volna,
Nenyét vigasztalna ezért iöt volna.

Nenyét kéri hogy semmit ne bánkodgyéc,
És ő keferűségétől meg búnyéc,
Somoruságiról hogy el táuozzéc,
Sirás, ohaytásról el felekezéc.

Mint szerelmes attyafiát úgy kéri,
Ezektől feleynközzéc arra inti,
Keferűségét vigaságra tericze,
Szerelmes nényét mert búból szereti.

Bankban feleségét akkor ott tarttya,
Hogy Királné asztonyát őis szolgállya,
Király táuoly letében vigasztallya,
Nyaiságáualis aszton vidamittya.

Ékes termettye szép vala asztonnac,
Sokan czudálkossac szépségén annac,

Tökélletes vala iámborlág annac,
Iò hírec neucc affõnhoz valánac.

Attya fia à Királyne affõnnac,
Szerelmére geryede Bankbannénac,
És meg ielenéc Királyne affõnnac,
Szerelmében bûn vackulása annac.

Semmiképpen affi el nem titkolhattya,
Sántaságot mint el nem titkolhattya,
A szerelmet úgy el nem titkolhattya,
Mert az vőc affi ki nyilatkozattya.

Meg bolondúl ember szerdem miat,
A ki fekkie annac vac fõme alar,
Bukat bánatokat sokakat valhat,
Végre poklotis miatta találhat.

De már terec az el kezdet dologra,
Királné affõnnac nagy vaklágára,
Miképpen gondola attya fiára,
De õnéki hamar lón halalára.

Láttya Bankbannénac tökéletességét,
Nem elégitheti meg aul öczét,
Nem ronthattya meg fõmermetességét,
Nem teheti abból öczénec kedvét.

lollehet forgódie Királné affõny,
Öczénec kedvét ha teheti affõny,
De tökéletes az Bankbánné affõny,
Tölle meg ne czalattatnéc az affõny.

Királ

Királyne affony állà az öczéuel,
Reytéc házba lenne ő czend-zséggel,
Mind addig forgódnéc mesterféggel,
Hozzá víbi Bankbánnét befédéuel.

Bankbánnét hordozà ő házaiban,
Besélget ő velle nagy nyáfaságban,
De az Bankbánné semmit nem tud abban,
Királynenac mi vó'na bánékában.

Öcze reytue vala meg hagyot házban,
Affony az Bankbánnét viue az házban,
Iámborfága meg romlà viragában,
Meg törtéc az ő tífrafágában.

Ségységgét az affony nem titkolà,
Nem locvdöre Wránac meg mondà,
Mikor wra meg öklé, apolà,
Sirua viréz wránac è sót mondà.

Vitéz wram, Nem vagyoc méltó arrà,
Te apollásod, meg öölésedre,
Sót en méltó vagyoc meg ölésedre,
Hogy nem élni ilyen nagy ségységre.

Mert meg romlottam en tífrafágomban,
És meg ségyenültem iámborfágomban,
Solgálatunkért estem gyalazatban,
Nem akaroc élni en ez világban.

Az te ágyad immáron meg seplősült,
Tífrafágtól társod immár meg vruilt,

lám

Iámborfágnác hajúya mert el merül
En miattam országdra bégyen terült.

Nem vólt nekem ez soha akaratom,
Mindenkoron vólt ebben ártatlanfágom,
De est műuele raytam az affonyom,
Ócze miat romlá meg tisztaságom.

Nem kéuánom en immár életemet,
Im kezedbe hostam az en feyemet,
Fegyuereddel ölly meg wram engemet,
E bégyennel ne egyem kenyeremet.

Ölly meg vitéz wram kértlec tégedet,
Mert el vesztöttem hiredet neuedet,
Kissébbítöttem te tisztaságodet,
Rutítottam à te Királyi képedet.

Ölly meg azért vitéz wram engemet,
E bégyent magaman hogy ne láthassam,
Tisztességedet meg ne fogyatkoztassam,
Életemmel neuedet ne gyálazzam.

Igen meg haraguéc ezen à Bankban,
Sómoruflagot nem ielenti az Bán,
Felelégét kéri hogy sirásában,
Meg búnnyc, ne légyen nagy bánattyában.

Hozzám valo nagy szerelmedért kértlec,
Bánatidról meg búnnycel arra intlec,
Ártatlannac téged ebben esmerlec,
Meg hall az Királyné affony cseueted.

Semmi

Semmiként nem vehet iò keduet affony,
Noha wrától vigafraltatic affony,
Mert erőssen bánkodik vala affony,
Rayta eset külsébség vndogfagon.

Másod napon feleségeßaua vtán,
Tõrit óldalára kötę az Bankban,
Erössen fül magában az vitéz Bán,
Mergét nem tarthattya meg õmagában.

Mikoron vduarhoz õ be indulà,
Királne affonnyal hogy sembe iútà,
Tõrit affonyhoz mingyarást ki rántà,
Királne affont leg ottan le vágà.

Az vtán Bankbàn házbol ki indula,
Az véres tõrt kezében tarttja vala,
Az vduar népénc à Tõrt mutattja,
Czendez beféddelel õnckic est mongya.

Kerlec túteket hogy vesteg legyetec,
Semmi háboruságot ne kezdgyetec,
Vérec nélkül tõtnec est ne vellyetec,
Affonyomon iutálmánac itilylet.

Mert semmit nem czelekettem oknélkül,
Affonyomon nem lõt ez vétec nélkül,
Nem akaréc lenni halála nélkül,
Mert ez meg lõt az õ vndoc vétekből.

Ez mű affonyunc en házaz társomat,
Meg fertesitõue öczéuel ágyamat,

B

Hírem

Hírem neuem veſtő tiſtaſágotat,
Életembe rontotta virágomat.

Ez világon eſt merem mondania,
Minden halált kéſ vagyoc ſenvednie,
Az halálra mérem feyemet vetni,
Társomért akartam boſſút állani.

Im iő reggel Király vtán indulloc,
Tőruént feyemre wramtól kéuánoc,
Érdemem ſerént büntetéſt kéuánoc,
Igaz az en wram, ő hozzá fútoc.

Nem ſelec, mert bizom igáſágomban,
Tudom hogy wramat ęrem vtában,
Tőruént vároc tőlle en ő dologban,
Meg mondom eſt, bizuán igáſágomban.

Eſőt haluán vduar népe, czendezſedéc,
E dologért haboru nem kezdetéc,
Az Bankbánnac bękeſége adatéc,
Bankban dolga mert helyyén találtatéc.

Hogy iutá Bankban Conſtantzinápolban,
Királyt ott ęre Bankban az várasban,
Gőőg Czafárnac lako váraſában,
Királynac monda dolgát bátorſágban.

Éllyen felféged ſokat ez világban,
Iő ſerenczés légy minden vtaidban,
Te biſtálengem Gubernatorſágban,
Feleſéged meg őltem oſſágodban.

Mert

Mert feleséged, en asszonyom Gertrud,
Kit en olynac velttem mint am à bent Rut,
Olly dolgot miuelt, ki meg mondasra rút,
Halálára ki vólt vállastrattot v́t.

Német orfágból óczét be hiuatta,
Társomat egy házba ő be zárította,
Erőfac szerént velle meg rontotta,
Ezért ez lón ő halálánac oka.

Nem akartam en elótted el sútni,
Sohoua feleséged elót budosni,
Kegyelmeiségedhöz szoktam folyamni,
Mert tudtalac tégedet igaznalcenni.

Im hozzád iótttem nagy bizodalomban,
Itilly meg engemet igazságodban,
Mert törvényem vagyon akaratodban,
Éltem, halalom vagyon markodban.

Bízom magam én te igazságodra,
Igaz törvény szerént meg latásodra,
Az en feyemet ide hoftam arra,
Ha vétkeztem, bátor vites halálra.

Nálladnál en mas birót nem keresec,
Io'lehet, en neked póressed vagyoc,
Ez dologban neked ellened vagyoc,
Noha segény bolgád te neked vagyoc.

Ha búncsnec lelf engem törvényeddel,
Rám bátor né tekincz kegyelme sséggel,

Ha mentőgem lehet az en fejemnek,
Végv elől engem kegyelmességeddel.

Azért igaz tételt te tölled várocz,

Ha nincs vétkem szabadulást kévánoc,

Ha vétkesem, en az halálnac állóc,

Feyem ide hostam, előtted állóc.

Ha ást leled, hogy az ástonyom bűnért,

Tőlem meg ölettet az ő vétkéért,

Műveld wram, iő hiredért, neuedért,

Meg ne öletteksem en è dologért.

Mert mindenkor bízam te iő vóltodban,

Mert mindent műveltem igazságomban,

Minden dolog vólt az egy állapotban,

Tőruént várocz tölled ezen ýtodban.

Czoda: Ezen à Király ő búuében,

Meg nem háborodóc ő emeyében,

Semmi változás nem lőn ő bűnében,

Király Bankbánnac ből tökéletességben,

Im iól látom az te emberfégedet,

Bizuán valo tökéletességedet,

Cickelenként meg értém beűédedet,

Látom bízodban hozzám iőűésedet.

Ne fély azért mostan à te búuedben,

Ha vgy vagyon mint bőlál kéűéseden,

Meg lásd, hogy külömbség ne legyen ebben,

Igaz tőruént téűec neűked ezekben,

Tęry

Tęry haza azért mostán orśágomba,
İsmet Gubernator lęgy wraságban,
Iary hiuen el, ęs igazán dolgaidban,
Fogyatkozás semmi ne lęgyen ebben.

İsten, fent felęge hogy haza vısen,
Telepedęsem nyugodalmos lęsen,
İgaz tőruenyed neked ebből lęsen,
Ha nincz vętked, dolgod mind helyyén lęsen.

Egyęb válařt en tenęked nem adoc,
Sies haza, Látod vıromban vagyoc,
Vgyan előbeli András Király vagyoc,
İgazat látni mindennec akaroc.

Dicziřetes hadat Király vısele,
Vdō muluán hogy orśágába iōue,
Az Bankban el feletkőzzęc már erről,
Hogy Királytól tőruęnt keřyen feyęre.

Egykor Kiraly felesęgęt emlite,
Ottan Bankbān őmagāt elō vętę,
Monda, wram Király orśágodban vagy,
Tudom ařt, hogy igaz feyedelem vagy.

Ęn őltem meg ā te felesęgedet,
Im kezедben adom az en tőremer,
A mellyel meg őltem felesęgedet,
Őlly bātor ezen tőrrrel meg engemet.

Bıřtam magam te tőrueny tęteledre,
Tőruenyedet vārtam az en feyemre,

Tégy törvént azért most az en feyemre,
Hattam en aſt te Királyi képedre.

Az Bankbánnac Király igaz törvént tön,
Ki meg ſabaduláſa Bankbánnac lön,
Hire neue Királynac azért iö lön,
Mert igaz András Király ő neue lön.

Zóltan Király ellen ő hadakozot,
Vitézeckel nyereſégeket hozot,
Soc ſent tetemeket onnét el hozot,
Magyaroknac iö hirt ő iö neuer hozot.

Magyaroc ez dolgot vegyűc eſűnkben,
Tiſtaſagot kőueſűnc életűnkben,
Mi eleűnc dolgát vegyűc eſűnkben,
Azokat kőueſűnc iambor életben.

Tiſtán tarczuc magunkat Iſtenűnknecc,
Hiuec legyűnc az mi Feyedelműnknecc,
És mi igazac legyűnc mindeneknecc,
Vgy lehetűnc kedűeben Iſtenűnknecc.

Ki bőuebben eſt erteni akarya,
Bonfinius könyűében meg talállya,
Maſic iráſában meg oluashattyá,
Mert hetedic réſében annac irya.

A ki ſőrzette eſt Magyar verſekben,
Nem ielente neuét ő meg ezekben,
Sem pedig nem írta az vers feyekben,
Valkon meg talallyác Kalota ſegben.

FINIS.

Az Hunyadi Ianostról.

LMlekezem nektec, ha meg halgattyátoc, iò Hunyadi Ianostról, Ennec eredetiről, nemzetiségéről, és nagy iamborságáról, És annac hú folgallatjáról, emberiségéről, viadaliról, És Törökec ellen diadalmiról, Végre ostan haláláról.

Szület vran mikor irnánac, ezer, három száz kilentzuen kettőben, Vala ackoron két wr, atyafiásac, Hauaseluó földében, Az első Dan vala, à másic kediglen, Mircze vala neuében, Eze egybe vesuén, meg hasonlolttanac vala az ő földekben.

Az Dan Vayda efeit el vesuén, gyorsan Töröc Czašarhoz küldé, És attól az Ócze elkn, magánac népet segítségül kérete, Amurates Czašar örüle neki, és hamar nagy erőt küldé, És Dannac az Ócze, euel Hauaseluó földből gyorsan ki rökede.

Az Mircze Vayda fel siete hamar Budára Sigmond Királyhoz, És szép aiándekockal meg aiándekozuán ötet, lábaihoz, Esuén, igen könyörge neki, Hamar lássó Hauaseluó földhöz, Mert
Dan

Dan Vayda, az Bátyja el haylot, Kötte magát
Török Czaárhoz.

Haluán est Sigmond Király, meg szólta Mir
cze Vaydát, neki monda, Ha igaz è hír, melyet
mondaz, iól tötted hogy fel iöttél Budara, Az v-
tán Mircze Vaydától mindeneket meg kérde, és
meg toda, Végre ötet Sigmond Király visbontac
ékelen meg aiándékozà.

Mingyarást népeit egybe gyűrtuén, lép rendel
őket el indità, Magyar országó által menuén, Er-
délbe be méne, és meg állà, Deuán felől à lép
völgyben, az lőtrigy folyó viz mellett táborát,
Hunyad vármegyében, minden népével, az kies
Hunyad vár alatt.

Lón ott alkalmas vdeu mulatsága à lép Si-
gmond Királynac, Méglen à főemberec mind
egybe gyűrtèc à népet ez országac, Melyet el kel
vala vinni, ellene az Hauaseluó Vaydának, Hogy
engedelmessége alá haytanáya állt az Coroná-
nac.

A lép földén valo iò lakásokban el vna az őz
uegyseget, És az innasoktól titkon kérde meg
mind az környül valo földet, Ha lép népe volna,
kiuáltképpen meg kérde az állon nepeket, Ha
lépec vólnának, és lép főmély és karczu leanzo
gyermekc.

A Ko

A Komornyikoc mondánac, hogy ott az
videkbe ők láttac volna, Egy ieles ſép leánzót,
Melly egy kazdag Boiérnac hazánál volna, Kinél
ſeb nem lehetne meſſſe földén, mondánac à Ko-
mornyikoc, Ha akarátod volna, mi el menuén,
aſt te fellegednec hoznóc.

Mikoron eſtue à ſép leánzo à Királlyal ſem
be állana, Felleges wram: En az nemes ió Mor-
ſinai nemzetből vagyoc mondà, Ha tölled meg
terheſülce, Mint leſen nekem és fiamnac dolga?
Erre légyen te fellegednec, és ennekem előſter fő
gongya.

Ha meg terheſülz töllem, monda Sigmond
Király à ſép leánzónac, Gondom leſen réad, és
ſép ióſagot adoc neked és fiadnac, Nemzetſége-
ditiſ nagyob méltóſágra viſem, és tekintőtre,
Ebben bizonyos légy, Ne ſelly ſemmit, Mondó
eſt en emberlegemre.

Ez vtán el indità à Király ſeregét be Hauaſ-
eluóſöldbe, És meg viuán Olahockal, Törökec-
kel, őué lón győzedelme, Minden népéuel az
orſágon által Nicapolig el be méne, És aſt tör-
nen, és mind el rontuán, annac vtánna vgy viſ-
ſa tere.

ÉS Erdélbe viſſa ióuén, eſmet az előbeli helyre
ſállà, Eſtue iſmet à Morſinai ſép leánzót magá-
C
nac

nac hozatà, Monda az neki: Felféges wtam,
Tölled higgyed meg terhelsültem, Immár kerlec;
viseld gondomat: Mert higgyed, igen nehéz az
en vgyem.

A Király bámlalà az vdot, tehát mayd négy
hónapot találà, És egy gyúrot wyából ki von-
uán, aſt az Morſinainac adà, Hogy ez vó'na
nálla iegyül, és mindenneknek ellene tartanà, És
azonközbe az Iſtentől ő aldomaſát nagy vigan
várna.

Bőü kölczégetis adà neki, mind őmagánac,
s mind à gyermeknek, És az vian indità minden
nepét, Hogy Budára fel mennénec, És ott az or-
ſágra mindenképpen gondot vitelne, és vigyáz-
ná, És békességben az ő hıw alatta valoit meg
óltalmazná.

Vala ot az vdőben egy Hauaseluő Boiér,
Voic Buthi, Ki ki ſeket vala onnér, Mert na-
gyoc az orſág egyeneiſégi, Aual közli vala
vgyét à ſép Morſinai, és minden dolgár, Mu-
tatván neki kazdagſágát, végre házaſágra adà
magát.

Azonközbe Mircze Vayda, az Voic Buthit
el hiuatà haza, És minden el vót iofágát, mar-
hát, éppen viſſa neki adatà, És be viuen à ſép
Morſina feleſégét, egyyül lakéc velle, Nem ſoc
vdő

vdő mulua le esuén, Voic Buthinac egy szép fiat
féle.

Megkeresztelvé aít, az annya, Iancula neue
lenne kéuánà, És mindenkorò az wíráual à gyer-
mekre lòn igen nagy gongya, Hogy aít szépen
fel neuelhetné, és mindenképpen úgy meg tart-
hatná, Mint Sigmond Király, erössen neki pará-
czolta vala, az ő atya.

Egy vdő mulua, mikoron Sigmond Király
ísmet haddal iót vólna, Hauaseluó földbe, és ott
Törökec ellene vini akarnà, Az Morfinai szép as-
fony, Voic felesége Ianculát fel vón, És be men-
uén, Király eleibe mind az Ianculát, s mind az
gyúrót ión.

A Király látván az gyúrót, mingyárt Iancu-
lának igen örüle, Az asfönnac meg hagyà,
Hogy vdő mulua, szép Budára fel iöne, ott min-
dentől öneki ió válassza, és gond viselése lenne,
Kin nem czac ő, és az ő édes fia, Sőt nemzeteis
örülne.

Sigmond Király mikorò az Olahockal és Tö-
rökeccel vit vólna, Vissza tere az vián, minden
népével, méne Magyar országba, Az Voic Buthi-
ne szép asfönyis Ianculával ottan indulà, És Er-
dely országba be iöuén, hazayaban Háztogban
meg állà.

Vdõ mulua mōda az ſſon Battyánac, Morfinai Gáspárnac, Enneké ez kis gyermekkel vta volna Budára, de Budanac, en nem tudom sem vta, sem tudom az õ kezel vagy melſſe vliat, Ezokaért, iõ battyám, velem iõ, és mutas meg annac az õ vta.

A battya ſilele neki: lõ hugõ, Nem tudé? Santánac Buda, Igen melſſe: mit iárnalott? Az ſſon battyánac ſõlla, es mondà: lõ battyám: Sém mi moráláſſom ot nem volna: Hayt engé nagy búkfég, Haſnál kis lāncula vele, Sõt minnyáron nemzetül, ha velem megy.

Morfinai Gáspár elczodalkozéc rayta, az dolgot halláſtá, Azonközbe az huga lānculat a földre vlteté, és moſa, Ruhatskait és polait: Addig lāncula erőſen ſira, Hogy meg ſűnne az nagy ſiráſtól, az Király gyúrõyet kezében adà.

Lāncula el hagyà ſiráſát, és iõdzodozéc az ſép gyúrõuel, Egy Hollo latà egy taról az gyúrõt, Alà ſaluán raggadà el, lāncula erőſen kiálkani kezdé, Az annya oda futuán, Kereſni kezdé az gyúrõt, Imé tabát ſenlic az Hollo orrában.

Halálra meg iyeduén és battyához futuán, kezdé könyörgeni: Szeremes battyám: Megyúnc? Az

Az Hollo szerenczénket el fog vesíteni, Mert orrában az Király gyűróye, Mellyet jegyűi adà en-nékem, Midőn ackaratyát műuelem, ígérte v-tán hálna velem.

Ha ezokaért az gonos Hollo az Király gyűróyét el visen, Nem fogya az Király meg állani az ő ígérteit, afit hissem, Sőt annálkül nem mérec soha ő felsége eleibe kőrtülni, Sem mérem soha az lancia dolgát ő előtté emliteni.

Morfinai Gaspár à bátyya, ottan Tegzét és iyét raggadà, És oda menuén, az Hollóhoz, egy szép nyíllal hozzàya aránza. De az hertelenkedes-be hibát tőn, És mingyárt à Hollo el mēne És az Király gyűróyét az orrában hordozuan, más fara viué.

Az bátyya vianna sietuén, más fán alól más nyilat boczátà, És aual nem tőn hibát, Hancm egyenelt az mellyébe találà, Hogy az Hollo alá eséc mind gyűróstól, az fa alá eleibe, Mellyet nagy örömmel, mind nyilastól és gyűróstól őneki viué.

Morfinai Gaspár ezokaért etuén hugától Király dolgát, Fel véué hugát, és annac szép fiát, és kerelé vélec Budat, Egy nap midőn az Király az Piatzon ebéd vián moralna, Az

Ép Morfinai, gyűrőt kezében viseluen, oda jár-
rullá.

És meg mutatuán Királynac à gyűrőt, Ec-
keppé kezdé beszédét, Felséges wram, lásd meg è
gyűrőt, Arról à gyermeket itillyed, Meg emleköz-
zel nagy igiretedről, és ne had begény feiemet, ez
te fiad, à ép lancula, ne hadyad, es begény nem-
zetemet.

Sigmond Király egy keüfè piruluán, Min-
gyárt à gyermeknec mosolga, A ép gyűrőt vi-
sítá, à ép lancula fiának kezében ada, Iól tödte,
Hogy fel hosiátoe à gyermeket ide hozzám Bu-
dára, Gondodat viselem, emelem nézetedet, ötet
tessem wrrá.

Ban Ferétzet mingyárt à Király meg solituá
és meg hagyà neki, Ezekre gödöd legyen, Mindé
eleged legyen, Szalásra vid ki, Ne hadyad feleyte-
né az ő vgyeket, Hanem iutasd esembe, Hogy
ollykoró örömmel haza boczássam kenczes Er-
délybe.

Ban Ferentz ió állásra viue őket, Egy ieles
Polgarhoz Pesten. És ott minden nap iól tartá
őket, mint egy ieles menyeközben, A Király az
kis lanculat gyakorta által hozatà Budara, Es
czac magánac leuen, iádzec velle, marockal fo-
rintot adá.

Egy

Egy hólnap múlva, Ban Ferentz effébe vett
Királynac vigalagát, Felféges Király: Vdõ volna
iõ válasszal boczátni Ianculát, Meg aiándékozni
õtet, és nemzetét, de főképpen az annyát, Mert
ha Iancula élhet, hidgye felféged, Meg mutattya
magát.

A Király à Morfinai nemzetnek szép iõbágot
el intéze, Hugoknac, és à szép Ianculánac, Hun-
nyad vármegyét el végezé, És szép kuleket irat-
ván, az õnnön Secretumát reà nyomà, Hogy õ-
ket hamar azokban ikratnác, Erdeli Vaydanac
hagyà.

Megis hagyà Ban Ferétznec, Egy fàc forin-
tot adna, s kölczéget, Az arany gyűrõs Hollót
adà nekic, hogy az lenne õ Cimerce, Mind Ianc-
culánac vdõuel, à mellet az õ egéfi nemzeteknek,
olly válasszal el boczáta õket Budáról, és lón nagy
örömece.

Ebbõl nevezõtõtec az vian az Iancula, Hun-
nyadi Ianosnac, Ezokaért ne hidgy ember, az
hizelkedõ Olaf Bonfiniufnac, Ki valami hazug
fin alat, Olaf czinàl Hunnyadi Ianosból, Mert
ez az igaz Historia felõlle, légy bizonyos, hid-
gyed tól.

Nem neveltõttet Budában Király alat, Pest n
sem holt az annya, Hané Vayda Hunnyad mel-
let,

let, ott fekűt az annya egy Thelec faluba, Hunyadi Iános inaskorába előb Czakiakat szolgálta Azoknac vduarába napról napra éberféget meg mutatá.

Azoktól elbuzúzuán, szolgáltni kezdé à Czánádi püspöket, Vdó muluán, tizenket lóual szolgálá à Zagrabí püspöket, Onnét az vtán egy fő vezérlő wr alá backadá ió Magyar orfágba, Ez okból megésméretéc, à felséges Királynac vduarába.

Annac vtánna mikoron Sigmond Király Olaf orfágba méne, Fel kéűlle Hunyadi Iános szolgáltnal, és be méne velle, És ott Philepnél, az Mediolani nagy Hertzegnél meg maradá, És tiz lóual ást néhány Eűendeig emberfégesen szolgálta.

Onnét viűűa ióuén Magyar orfágba, Töröc ellen vezékedéc, Egy ollykort az ő vezér társaiual Misiaba vgyeközéc, És ott egy ag Görög kalastromot Calogeroknac fel dulánac, Mellyből Hunyadi Iános társaiual kazdag kenczet ki hozánac.

Nagy lép ékéséggel ismet Német orfágba Királlyal fel méne, Egy ideig oda mulatuán nagy neuel és diczirettel tere, Az vtán hadi tiűűekben vezéűűl s iámborúl kezdé viselni, Magát minden

em

emberféggel mind nagy, mind kicszinhoz iól
meg mutatni.

Hunnyadon egy szép várat építete szépen fen
egy magas hegyen, az Gerebec nemzetiségéből
hozà feleséget né késen, az Erőbet asször, a nagy
Szlágyi Mihálnac ides szép hugát, László Hertzeg
nec, és a felséges Mattyás Királynac ides annyát.

A több tízrec vtán, ra veréc Erdéli nemes Vay-
daságot, László Király el vesése vtán, az egész Gu-
bernatorfágot, Melly iámborúl, és vitézúl czele-
kedet légyen ő mind ezekben, Ezeket mind ren-
den elő famlallyuc, ez historiás énekben.

EZ HISTORIÁS ÉNEKNEC MÁSODIC RÉSZE.

IRnac vala akkor, Ezer, négy száz, és az negyüé
lő es. endőb, Istiu Albért Király mikor regnál
vala Magyar orfág földéb, Az Király meg hala
felesége kedig meg maradà terhőb, lő Hunyadi
János akkor Vayda vala az Erdő nec földben.

Az Királne asszony mikor látta vóna, hogy
ő elég né vóna, lő Magyar orfagnac gond vi-
selefére, vég házac óltalmára, lő akarattából az
Wraknac meg paranczolta vala, Válasszatoc Ki-
rált, vgy mond magatoknac, az orfág óltalmára.

D

Len

Lengyel Kaszmir Király atyafiát, László Her-
ceget ők válaftác, Kiért Lituaſagbá köueteckel
népet az Wrac boczatánac, Mig oda iaránac, ad
dig iò Budábá az Királne aſſiõnac, lón ſiu mag-
zatya, hogy kit neuezénec kereſtéſégbē Lászlóac.

Latuán eſt az Wrac, ſoká ő kőzzüle az aſ-
ſiõhoz haylánac: Né ſoc v̄dō muluā, à kis Király
fiát ők Feiér várban hozác, Ott nagy tiſtéſéggel
Királlyà válaftác őter, meg corõazác, õnét Vile-
grádba, mīd anyáual cſue, coronáſtól fel hozác.

Ot Királne aſſiõy azért à Coronát eſmet hel-
lyére téuē, De vgyan mentében feltō ruha allat
elō kőtében téuē, Aſt kedig vgyan ott mind az
Wrac elōt az ladába be téuē, De az aſſiõ dolgát
ſenki Wrac kőzzül czac eſében ſem véné,

Né ſoc v̄dō muluán, mind ſiaual cſue méne
Német orſágba, Frideric Czafarnac mint atya
fiánac, à gyermeket aianlā, Mind az Coronáual
gyermec László kiralt neki tartania hagyā, őma-
ga meg tere, olly nagy tiſtéſéggel ſoue Magyar
orſágba.

Várac, és Váraſoc, kie Királne aſſiõy pártyán
akor valánac, Néppel és gléſſel Királne aſſiõntól
olly igen takartatnac, Az őközbe pedig az László
Hertzezzel Wrac haza iutánac, Sēkes Feiér vár-
ba viuē. tiſtéſéggel, hogy ott meg coronáznác.

Az

Az Coronát wrac hogy helyyén né leléc, igé
meg bufúlánac, De ra gondolánac, à fient Istuán
testét igen hamar fel a fac, Az feicében valo coro-
nát ki vőüec, à testét be czinalác. az Láslo Her-
tzeget euel tisztességgel Wrac meg coronazác.

Mikorő főkibé Lengyel Láslo Király, iò Bu-
dábá vlt vala, őrt icles fcsfu az asfiony parttyá-
rol ottan Királyhoz haylà, iò Rozgonj Simő I-
regyi Miklos Vayda, Hűyadi Ianos Vayda, Die-
nes Gardinál, Garai Láslo Bán, ki Visegrádi vala.

Rőuid vđ in eféc nagy gongya Királynac az
Királne asfionnyal, Mert nagy gongya vala az
pártos Wrackal, Czikordi Monostornal, Kit ho-
gy érté Király, ottan népét adà iò Hunyadi Ia-
nossal, Hogy sembe meg viyon mint ellenfégé-
uel ott az pártos wrackal.

Ottan el indula Király seregéuel Hunyadi Ia-
nos Vayda, Czikordi mezőben az pártos wrac-
kal Vayda ott sembe állà, Czoda bölczesége az
hadakozásban, és bátor fűue vala, Seregeket
főrzé, népét bátoritá, viadalhoz oktatà.

Iò Hunyadi Iánosf sereg előt mikor pártos
Wrac meg latác, Mind el rőttenénec, Mert fe-
jenként tudiac Vayda iò vitez vóliát, Ióllehet,
hogy semben vele meg viuánac : De el futamo-
dánac, Santalan nagy sokan kőfűec el hullánac,

kic földre vágatánac.

Mikoron ez dolgot à Királne affbony ot meg
értötte volna, Népét Sóllyom várát az Ißkra la-
nosnac ottan kezebe adà, Az Czeh Ißkra Ianos,
à többiuel ößuc, nagy foc kastélyt czinalà, Erös
Klástromokat, nagy foc Templomokat, mind
kastélynac alkotà.

Ezekben mind Czehec, Lengyelec, és egyéb
nemzetfégec valánac, Az egész fl földet kic eröl-
sen dullyác, égetie, és rabollyác, Laßlo Király párt
tyát valahól foghatyác, fogyác, és földre vág-
iác, Mikor ezenképpen iò magyar orßagban egy
mást igen rontanác.

Azonközbé Amurates, Töröc Czafár, hogy
ez dolgot meg hallà, iò Magyar orßagbà illyé viß
fa vonás az wrac közöt volna, Minden ereiuel
Nádor Feiér várát Amurates meg állà, hét egész
hólnapig, egyel nappal, Czafár löte, ostromlatà.

Iò vitéz Sßouati Ianos Bán tßriben akkoron
Feiér várban, Az vitézec közöt forgódie, min-
denút vagyon nagy bírtatásban, Sßúue bator-
sagban, bölcz hadakozásban, ieles minden dol-
gában, Vitézeckel téßen Sßouati Ianos Bán nagy
kárt Czafár hadában.

Mikor látta volna Amurates Czafár népé-
nec veszedelmét, Bánat és felelé, czoda nagy rötte-
gés

gés foglalà Czáfár fűűet, Ségycé vallására meg
teríté azért elmet földébe néper, Kiért Feiér vár-
ban, olly igen dicziret az wt Istennek neuét.

Ez dolgot vián Feiér várat adác iò Hunyadi
Ianosnac, Mint iám bor vitéznec, és Magyar or-
szágac hűséges bolgaiánac, Azért hirre tévéc este
S'enderőbē akor az Isaac Vaydánac. Nādor Feiér
vári Bāfāgot hogy adác iò Hunyadi Ianosnac.

Isaac Vayda akor nagy néppel indulā akarā
rablani, Nādor Feiér várnac vidékér kezdē ō
égetni és rablani, Hunyadi Ianosnac hogy ha
bátor fűűe vólna akarā látni, Az útban ō velle
iò Hunyadi iános, sembe meg mérne vīni.

Iò Hunyadi Ianos Ban mikor ē dolgot Feiér
várbā meg hallā, Feiér várō belől ā Czáfár hal-
mánál Vayda eleibe állā, Mert az Isaac Vayda
akor az rablásból imár víša tēr vala, kazdag nye-
refeggel, fāntalā soc rabbal Isaac Vayda iò vala.

Viadalhoz népēt iò Hunyadi Ianos igen ha-
mar kēfítē, S'ep fűűal oktatā, tanitā, bīstātā,
fēp seregeket fērzē, Isaac Vaydāt azért iò Hu-
nyadi Ianos vitézekkel meg verē, Mind S'enderō-
iglen Isaac Vaydāt űze, népēt igen ōltē.

Kazdag nyereffeggel iò Hunyadi Ianos vité-
zekkel meg tēre, Azōbā más felől, az Mešet Bēc
iōue nagy néppel Erdēfégbe, Nagy rablāst, ége-

télt tőn Mešter Bęc akkor az Erdőnec földébe, Kie
haluán Hunyadi Iános, meg tēruén, siete néppel
Erdőbe.

Gyula Feiér várhoz nem mešše, Mešter Bęc
az meg tērésben vala, lő Hunyadi Iános, à meg
facat néppel ott vītāt ō meg állà, De mikoron latà
hogy à Mešter Bęcnek népe igen fōc vōlnà, El
állà elōlle, Meg nem viua vēlle, Mert ezac keue-
sen vala.

Olly nagy sietlégel tōb népet támaštrà, à Bęc
vtán indulà, Mert šántalà fōc nép à Tōtōckel vala
kiket Vayda šà vala, Nagy šūue šakàdua iō Hu-
nyadi Iános vtānnoc megyen vala, Isten vgy a-
karà, az pogánt el ęre, Vęle ott šembe šallà.

Iō Hunyadi Iános igen hamar népét viadal-
hoz kēšitē, lešust kiáltatà minden népeiud, à po-
gánt ott meg verē, Ket vītęz hāual à Mešter Bęc
akkor viadalban el veše, Népēnec iōb tēše azért
à Mešternek akkoron ott el veše.

Sirnac tērden álua ott à šegény raboc, az
Istenhōz kiálnac, Šūzec, šēp leányoc, šerfiac, aš-
šonyoc eckēppen imadkoznac, Menybeli Wē
Isten, kęrūnc, adgy šerenczēt à šegény Magya-
roknc, És adgy diadalmot à pogānoc ellen iō
Hunyadi Iánosnc.

Az viadal vtán vala nagy ōrōme iō Hunya-
di

di Ianosnac, Siernec vitézee Iouakról főkdélni, à
rabokat ódozác, Menybeli Istennek kegyelmé-
géról minnyáian hálát adnac, Soc iò nyereleggel
ők fel rackodánac, el haza indulánac.

Ez dolgot meg érté Moldouai Vayda, és Ha-
uasfeluő Vayda, Hunyadi Ianosnac nagy hatal-
magságát felic, rőttegit vala, Miért Török Cza-
fárhoz haylottanac vala, adót fizetnec vala, Iò
ackaratyából azért mind à kettő Láslo Király-
hoz haylâ.

Vala nagy haragya Török Czafárnac azért
à két Vaydára, Ottan be hivatâ nagy Mustafa
Bafsát, neki meg paranczolâ, Moldouát és Ha-
uasfel földet el rabollya, az Vaydakát meg fogia
Nyólt zuan ezer embert Mustofa Bafsánac akkor
à Czafár adâ.

A kis Nicapolnál Duna vizén Balsa népéud
által kele, Hauasfel földébé nagy rablást téuenec,
Erdélbe iouénec, Nagy fóc rablas vtán az Erdély
országban à Balsa haza tete, Iò Hunyadi Ianos
vtánna fiete, Vaskapunál el ére.

Iò Hunyadi Ianos ott az Vaskapunál Bafsá-
ual sembe állâ, Seregeket szerzé, népét bátorita,
az Bafsáual meg viuâ, Isten úgy akarâ, à Bafsát
Meg veré, népét földre vágatâ, Kiért minden nép
köst Iò Hunyadi Ianos nagy tisztélgbe vala.

Azon

Azonközbe László Király iò Budában z. fló.
ját ki tétete, földet kiáltatà, Kire minden felől
foc iò vitéz nép gyűle, Hunyadi Iános is à Ki-
rály izene, hogy népével ki iòne, Mert ő az all
földre Török ellen akar hadakozni mennie.

Népét el indità iò Hunyadi Iános, à Király-
hoz hogy iutà, László Király akkor Hunyadi Iá-
nosnal nagy haddal el indulà, Az all földre méne,
Dunát által ke'le, Rátz országba hogy iutà, Mind
az egész hadat iò Hunyadi Iános ott két felé ba-
kasztà.

Ott Húyadi Iános à népnek feléuel László Ki-
rályt meg hagyà, ő maga Hunyadi à feléuel pedig
rablani el indulà, Mind à Törökeket erősen ra-
bollya, és bértelen vágattya, Holot őtűser izben
à Török rea gyűlle, vellec sembe meg viutà.

Mind az őtűser izbè iò Hunyadi Iános à Törö-
ket meg vere, Igen meg busulà Amurates Czá-
sár è dolgot hogy meg érté, Nagy néppel à Czá-
sár Natoliai Batsát Vayda vtn eresté, Meg ter-
uén vtaban iò Hunyadi Iánost à Batsa ot el ére.

A Czásár hadanac mikor sokaságát Húyadi
Iános látà, Igen meg iyede, de semmi félelmet né-
pének nem mutatà, Sőt igen bisztrattya, seregeket
börze, viadalhoz állatà, Itt hatodszor vere meg à
Czásár hadát, és à Batsát meg fogà.

S'án

Szántalá soc rabbal, kazdag nyereséggel Vay
da Királyhoz iöue, Natoliai Balsát iö Láslo Ki-
rálnac ot aiándekö viue, Amurates Czaár è dol-
got meg erte, olly igé meg röttene, ö nagy fél-
mébè tiz esteideig valo frigyét Királtól kérete.

Király meg égede: de ollyan ok alat, à mit
Király keuanà, Hogy Stenderö várat, egéfi Rázt
orúggal Despotnac visssa adgya, Natoliai Balsát
aiándekö öis Czaárnac el boczátya, Nagy erös
hit leuel à Fejedelmec köst è dologról költ'vala.

Eugenius Pápa, Iulianus neuö Gardinált ki-
ercste, Ki által à Királt Pápa arra inté, hogy à Tö-
rökre méne, Mindé kintöl büntöl Királt meg ö-
doznà, hogy ha hitét meg segne, Soc híz elke-
déssel Iulianus Gardinál à Királt meg gyöze.

Láslo Király akkor Hunnyadi ianófsal nagy
haddal indulánac, Nagy soc várasokat, várakat
meg vönec, kiknec népet le vágác, Végezerre mi-
kor ök à Téger mellé Varanóhoz iutánac, holot
az Varanót, Galatát akor Királynac hódoltatác.

Azöközbe pedig Amurates Czaár nagy had-
dal oda iutà, Láslo Királlyal sebbe szállà, És mind-
gyarást vközetnec állà, De dób à szablya tafsol-
lyából à frigy leuelet ki vonà, És asit mind aze-
gési sereg elöt meg nyità, és fel tartuán mondà:

Iesus Christus, ezec vallyác tégedet vduözi-

E

tök

őkneccléni, Ők velem frigyét ſerezuén à te ne-
uedre mértécc eskeni, Im Róai nagy papnac ta-
naczából meg méric ſegni hiteket, Mutasd meg
ményei erődet ma raytoc, Had veſeſsem el őket.

Azonnal Amurates dobót vttötè, trombitá-
kat futatà, Mint hiti ſeggettel Láſlo Királlyal
Czaſár ottan ſembe viuà, Ott à Király, Iulianus
Gardínállal viadalban meg hala, Iò Hunyadi Ia-
nos czac egyedül ackoron onnat el ſálladà.

Az győzedelem ezokaért állà éppen Amu-
ratesnec, Mind Királyoſtól az Magyaroc, mind
az egyéb népec őtt veſénec, Iò Magyar orſágból
az vitéziő népnek ſine ot maradánac, Pápa Gar-
dináloc táacza ſörzé veſedelmet Magyaroknak.

Iò Hunyadi Ianos hegyekben, völgyekben,
erdőn budofic vala, Történéc azonban, Hogy
Hauasel földben iò Hunyadi találà, Az Drakul
Vaydára, ki Hauasel földet ackoron bírja vala,
Értuén, hogy Hunyadi Ianos ot budofnéc, őtet
ottan meg fogà.

Nem ſoc vďő muluán iò Hunyadi Ianoſt az
Vayda el ereſtre, Meg arándékozá, népet adà ne-
ki, Erdélbe keſérteré, Magyar Wraknac keués
maradéka à Rákofra fel gyúle, Hunyadi Ianoſis
Erdély földéből, az wrac kőzübbe méne.

Mind egy ackarattal az Magyar wrac Ianos

Vaydat

Vaydát válastát, Ió Magyar orfági Gubernator-
sagot minnyáian neki adac, Mert hú fogallat-
tyát, iámbor viűz voltát, mind feienként iól
tudgyác: Immár halgalsuc meg, mikęppen vis-
sele ő Gubernatorfágát.

Irnac vala ackor, Ezer, négy száz, negyüé ötö-
dic estendőben, Hunyadi Ianosnac az Hauasel
földi fogfag iutà estében, Nagy néppel indulla az
Drakul Vaydára Hauaseluő földében, Meg vere
az Vaydát, holot egy fiával ackadà ő kezében.

Az Drakul Vaydánac, mind fiával őűue akor
feiet vétete, Onnet el induluán Frideric Czašarra
Bęts orfagba fel mène, Cotóával őűue gyermek
Láslo Királt à Czašartól kęrete: De sem az Coto-
nát, sem à Király fiát Czašar neki nem küldte.

Ió Hunyadi Ianos Gubernátor ezen olly igę
meg buľulà, hogy Bęts orfag mellet, Karintiát
haragiában el rabla, Eucl egyetembe az nemes
Karniolát, Stiriával el dulà, De Frideric Czašar
mind è négy orfaggal ő keufet gondolà.

Népéuel meg terte ió Hunyadi Ianos vigan
Német orfagból, Ot meg emlekőzéc az ő raytoc
estet romlástól, bosűusagáról, Az Láslo Királyról
Magyari wrakról, vitęzec halaláról, Ki raytoc
estet a Galáton belől Amurates Czašartól.

Nagy néppel indulà ió Húyadi Ianos Amu-

rates Czaßarra, Szerénél az Duná népét költeszete
Rigo mezőre szállà, De ott à szeréce Húyadi Ia-
nosnac nagy gonosbúl szolgálà, Mert az el végezet
hittel erősuóttat frigy, még ki nem tólt vala.

Az Rigo mezőien Amurates Czaßár vele bé-
be vőközéc, Két egész nap estig az viadal tartà, à
nép tólle meg sem futaméc, De à frigy törésért iò
Húyadi Iános tólle meg verettetéc, Népe veszedel-
mét Gubernátor látà, ottan meg futamodéc.

Az furásbà Húyadi két Töróc kezébe tórté-
néc hogy ackadà, Mind à kettő gyalog louárol-
le szállà, mindenie hozzà kapà, Gazdag öltözetie
Húyadi Iánosnac à két Töróc le vőà, De az östo-
zásbà, Istén vgy akarà, hogy egybe vesztec vala.

Egyie à másikat igé kezdéc kezel ott artzúl
czapdoúnia, Látuán est Gubernátor, eggyiknee
szabláiat igen hamar ragadà, Az egyie Töröket
czac háar le vágà, à másik el szálladà Louára for-
dula futásban Gubernátor egy Rátzra találà.

Az Rátz mikor látà iò Húyadi Iánost leg ot-
tá meg esmere, Hitire fogadà, Nádor feiér várba
hogy Húyadié kesérne, De meg czalà őtet: Mert
à Rátz Deszpót nac Senderőbe be viúé, Egyie fiát
akkor feie válczagáért à Rátz Deszpót nac küldé.

Deszpót fogfágából iò Hunyadi Iános mikor
haza iót vólna, Igen bosszonkodéc az ő fogfága
ért,

ért, és fiaért Despotra, E smet fel kéfsüle nagy nép
pel indulà, az hamis Rátz Despotra, S'enderő
videkét mind el égetteté, népét el rablattatà.

Mikorő è dolgot S'ederő varabà à Rátz Des
pot meg hallà, Igé meg rőttené Hűyadi Ianoš-
tól, ő háar frigyét kére, Gubernator fiát Despot
tisféségel az attyánac ki viué, Despot fel fogadà,
Hogy Magyar oršágnac mind hóltiglá hú léne.

Onnét hogy meg tere, iő Hunyadi Ianos à
Czehekre indulà, Mert lškra Ianos loc kastélyo-
kat mindenút czináltattot vala, Mellyekből nagy
dulást mind à Czehec, mind à Lengyelec tšfne-
c vala, Ezekben nagy sokat Gubernator meg vén,
népét mind le vágatà.

Losörznál š. Mártő kastélyát Magyaroc Hu
nyadiual hogy viuac, Az Czeh lškránac, Ianos
Gubernator az wrac el arulac, az ő népe elöt valo
Hadnagyoknac titkő meg parāczolac, hogi ha à
Czeh lškrát litnāc, Midenic šálladna el az ő vtő.

Azért à Czeh lškra, wrac tanaczából Ianos
Vaydara iőue, Az arulo wraknac népe, mind
eggyiglen el furà melőle, Lātuán cšt à Gubernā-
tor ő népénel, ott el ménedőle, De az arulóknac
nagyob tšfe, vgy adà Isten, mind oda vesse.

Hederuári Lāšlo, egy az wrac kőzzűl, ki Egri
pűšpec vala, Czeh lškra Ianosnac kezeben kőrű-

le, meg akadá, Feie válczágaért à Czeh Ifkrának
Egret igitte vala, De à két porkolab hazuglág-
ban hagyà, Egret nem adà oda.

Iò Hunyadi Ianos ottan be hiuatà az al földi
hólseket, Kikkel egyetembe kezde kergetnie Cze-
heket, Lengyeleket, Azon estendőben meg vén
Czehektől nagy foc örökfégeket, Kiket el hánya-
tà, és mind le vágatà à benne valo népet.

Végezetre ošťán iò Hunyadi Ianos Sóllyom
várát meg állà, Mellyben Ifkra Ianos minden né-
petuel akkoró borúlt vala, Ot egy kastélyt Sóllyó
vára ellenébe Hunyadi csináltatà, Kit az Ifkra
Ianos mikor látta vólna, könyörgésre indulà.

Azonközbe hallà Amurates Czařár az alföldi
hólseket, Hogy hon né vólnának, hané à fel föl-
den vinác foc kastélyokat, Ottà fel hiuatà Cza-
řár eleibe az meréř Fritz nagy Bęket, Meg tanita
őtet, mit czelekődiéc, és adà vele foc népet.

Meg hadia à Bęknec, hogy az el vőt Krusotz
várát meg csináltassa, Melyből Rätz oršťágot cza-
řár mindékortó řabadő rabolhassa, Despot hagi
est ęrté, Húyadi Iánosnac igé hamar meg irà, Iò
Húyadi Ianos ottà midé dolgát Czeheckel hátra

Nagy néppel à Fritz Bęc az el rontot (hagyà
Krusotz ępítéřere iòue, Iò Húyadi Ianos all földi
hólseckel igé háat meg terte, Mind ęyel és nappal
Ianos

Ianos Gubernator az all földié fiete, Mikor Krus-
forz alá iò Hunyadi Ianos vitézekkel el ére.

Fritz Beckel Magyaroc à Krusforz mezőien ot-
rá fébe balánac, De mihelt Hüyadi à Törökec-
latác, ottá el futamánac, Mind főtét estueig à Ma-
gyaroc vécé öket, olly igen vágác, Még ánac felet-
te Fritz Becket à Magyaroc futásban meg fogác.

Iò Hüyadi Ianos onat Magyarockal Bolgár-
országba méne, Biduiót meg véue ot à Bolgarok-
tól, és mind el égeté, Kazdag nyereséggel iò Hüya-
di Ianos Magyarockal meg tere, Ackor irnac va-
la, Ezer, négy száz, ötven öttedie estendőbe.

Az ő estendőbe Magyar wrakal Czelling Ispá-
indulla, Német wyhel várát Frideric Czašár a
Magyarockal meg állà, Mert az Iffiu Lásflo Ki-
rály Corőástól akor Czašárnál vala, Kire Magyar-
ország, mint Király fiára, törűen ferént néz vala.

Végezetre Czašár ott késeritetéc wraknac
meg igiré, Mind à Corőával iffiu Lásflo Királyt,
hogy ő Betsbe vitetné, Né főc vődö muluà Czašár
Lásflo Királt alá Betsbe küldé, Iò Hunyadi Ianos
Királyhoz Magyar wrackal Betsbe méne.

Engedelmeséget mutatnac hűséggel wrac
Lásflo Királynac, Iò Hüyadi Ianos Gubernator-
sagát ot le téué Királynac, Király meg kösene nagt
hű fogallattját iò Hüyadi Ianosnac, Küléb kü-

lmb

Ísmb fele lép aiándékokat adatà Hunyadinac.

Egy fekete Hollo Húyadi Ianoínac payfan írva vala, Melly az orrábá egy nagy lép arany gyűröt, lép ekéfé tart vala, Ez egy lép seges vérbé, egy lép zöldelő boytos ágó vl vala, ahoz Láslo Király, egy verhenő sinú Oroslánt alá adà.

Ez kedig egyic labáual ragadot vala egy aráy Coronát, Melly titoknac magyarázoiánac Láslo Király tön önné magát, Az erős oroslán, Hogy Húyadi Ianoft önné magát példázna, Ki à pogá vértől soc viadalyokban meg veresedet vólna.

Az oroslá lába, hogy ki à Coroná körméuel el ragattà, Az à te fiadar, iò Hunyadi Mattyást bizonyyal példázza, Mert ez à Coronát az en hól tő vtán mingyarást el ragadta, Het estendő muluán ám be tellyesedet Király Propheciája.

Betsből Láslo Király Magyar wrakat mind házakhoz boczátà, Húyadi Ianoftsal, Kapistranos Ianos alá iòue Budára, hogy Keresztes hadat mindéut támáffió, az Mahomet Czaíarra, Miképpen az Miklos Pápa est öngki meg paranczolta vala.

Né soc vdo muluan à Láslo Király is Betsből el alá iòue, Mint Coronás Király iò kénczes Budában Király fekéibe vle, Azon estendőbéc à nagy Mahomet Constantzinapoltra iòue, Frigyét hátra veté, Soc viadal vtán, az váraftó meg vóué.

Ott à

Ott à Görög Czaſárt, az vitézlő néppel, wrac
kal le vágatà, à Czaſárne afffont négyé vágatata
az Váraſt meg dulatà, A ſegény kőſéget pénzé
el adatà, ſoc búzeket meg rontatà, Sancta Sophi-
ának Templomát magának áldozatra válaſtà.

Igen örül vala kazdag nyerefégnec à Con-
ſtantzinapolban, El bizà ő magát, és fel fuual-
kodéc nagy hatalmaſágában, Alita ő magát i-
gen bölcz Sandornac hadakozás dolgábà, Nan-
dor feier várát kezde forgatni Czaſár gyakran ő
magában.

Akkor irnac vala, Ezer, négy ſáz, ötuen ör-
tedic eſtendőben, Az Mahomet Czaſár mind
földén mind vízen vala nagy kéſületben, Négy
ſáz ezer néppel Czaſár el indulà ő nagy keuély-
ségében, Nandor feier várát, mind földén és vi-
zen meg ſállà meréſségében.

Kezde lőtetnie tornyait, kőfalát iò Nandor
feier várnac: E dolgokat mikor meg mondottàc
vólna iſſiu Láslo Királynac, Egy Német wr adà
tanaczúl Királynac, hogy ők el indulnának, vgyà
azon éyel iò Buda varaból ſőküe mind ki futá-
nac.

Tizen ötöd napig Budának kapuia örűzet
nélkül állà. Semmit ez orſágnac akkor óltalmára
à Király né gondolà Mikor Ianos Vayda à kén-

czes Erdélyben est meg hallotta volna, Hogy à
nagy Mahomet Nandor fiér várát nagy erőf-
sen vitatná.

Iollehet à Gubernatorfágot immár Vayda le-
tötte vala, De mind azon által hóltaiglan ackarà
hazaiánac szolgálnia, Nagy hamar fiere, mint
töle lehere, lép hadat támasztà, Kapistranos Ia-
nos Kereftényenséggel Vayda mellé indullà.

Eyel nappal fiét iò Hunyadi Ianos, az alföld-
re hogy iutà, Nagy soc Nasádokbà, saykákban
haiókban Vayda népét állatà, Eucstet erősen
fiét vitézeckel Fiér vár óltalmára, Mahomet Cza-
sarnac vizi ereiével Vayda hogy szembe állà.

Czoda bátor fűve Hunyadi Ianosnac, népét
igé bistattyà, Nasádir, haióit erős viadalhoz ré-
deli, és állattyà, Az Wt Iesust Christust segít segít
hiuén népével kiáltattyà Mint sebes menydergő
nagy herieleofséggel à Törökre rohánna.

Vala nagy kiáltás, rőttenetes lövés, roppogás
ő közetec, Az vitéz Magyaroc igen törekednec
Töröc haiókba sőkdesnec, Nagy erős vér onrást,
czoda nagy viadalt à pogánoc közt tesnec, Méy
beli Istentől ott à diadalom Hunyadinac adatec.

A Czaár haióit, és vizi berbámaait Magya-
roc meg égetec, Nandor fiér várba Hűyadi Ia-
nossal minnyáian be menénec, Iò Hűyadi Ianos

Nan

Nándor feiér várban láttyác, meg örülne, Meny-
beli Istennek hála adásfókkal dicziretet téuénec.

A meg röttent népet kezde lanos Vayda illy
fóual bíbratnia, Szeretõ fia: miért iyetertec meg?
nekcic mőgya vala: Tudiátoc, ezeknec nyakokon
iárratoc az en Hadnagyfágomban, És a tú fegy-
uertec nem vólt erőten ő ellenec az hadban.

Ezokaért mostan, b relmes fiaim. bizzátoc à
Christusbá, Ki az ő bent verét mű eiörtúnc ki őt à
à magas kereft fán, Ó igiretiben nekcúnc est fo-
gatta, Hogy miket meg halgatná, ha hozzà folya
múc, minden nyauallyánk ból ő ki fabaditanà.

Azért ne fellyetec: Bizzátoc feréként Christus
igéretibé, Bizoy velúnc léfő igéreti ferét mosta-
ni nagy vgyúncben, Erőt és fegyvert ad à pogan
nép ellen az Wt Isten kezúncbé, És őket meg rő-
tya à mi kezúnc által, ő nagy kőuélységekben.

Mert ezec Christusnac olyan ellenfegi, mi-
ként binte minckúnc, Azért ne fellyetec: Mert à
Christus lében hadban mi kőzettúnc, És ő vias-
kodic à fertelmes néppel, meg hidiétec eiörtúnc,
Azért né kel félúnc: Mert Christus hadnagyú: Ki
álhat mi ellenúnc.

Mikoronezeket à meg röttent népnek Vayda
meg monta vólna, Ottau minden népét eiős via-
dalhoz Feiér várban állatà, Icles hadnagyokat

közettec támasztà, Az vártakat el ostità, Hunyadi
forgódic, à népet bűsíttya, viadalhoz oktatà.

Meg érté à Czaár hogy vízi ereiér à Magya
roc meg vertéc, És mindé haióit, eskőzit à Dunán
Magyaroc meg egettéc. Hunyadi Ianoszal Nan
dor feiér várba segítségre be mentec, Czaár meg
bűsulla, Bakalár meg fogà, erősen meg eskűtéc.

Szólla à Bafákna: A kárt, külsébséget bizoy
en nem szenvedem, Tizen ötöd napig, vagy it
meg haloc, vagy az várat meg vessem, Ha min
den népemet alatta el vessem, megis enyime re
sem, Mert iob itt meg halnom, hogy nem bé
gyenemre anélkül haza mennem.

Kemény kőfalait Nandor feiér várnac Cza
ár igen rontatà, A tizen ötöd nap mikoron el
jóue, à Bafákat hiuatà, Piros haynalkorban ot
tan minden népét az ostromhoz indità, Az nap
mind estueig nagy erős viadalt az ostromon tar
tánac.

Olly nagy erős hartzot, mind egész nap estig
ő közettec tartánac, Sokfor à törősről begény
Magyarokat à pogánoc meg tolyác, az Varal
ban őket mind à piatziglan veric, és vístia vag
iác, Feiér vár kőfalan à Czaár zászlóit Törőkec
lobogattyác.

Az vitéz Magyaroc Hunyadi Ianoszal ismer
Icsust

Iesust kiáltánac, Ismet az Várasból à Mahomet
Czaár hadát vívba vágác, à Czaár zászlóit mind
zászló tartóستól kőfálról vívba hanác, Sinte estue
felé, mikor à Törökec az ostromon volnánac.

Forgódic Hunyadi, à népet bistrattya, el in-
dula előttec, Töréfről à pogánt az vitéz Magya-
roc ott czac hamar le veréc, Mind à táboriglan
hátakon menénec, nagy vér ontást téuénec, Ma-
homet Czaárnac melyében egy nyilat à Ma-
gyaroc löuénec.

Czaár meg sedülle, à Balsác meg fogác, i-
gen hamar raggadác, Sietuén à Balsác Czaárral
Sarnóba azon éyel iutánac, Ottan minden hada
táborból ki futá Mahomet Czaárnac, Egy éy
fél koron esté hogy meg ioue Sarnóban à Cza-
árnac.

Czaár mint szólhatà, monda à Balsáknac:
vallyon hól vagyunc inostan? à Balsác mondá-
nac: Te felséged vagyon most vég Sarno várá-
ban, Czaár ismet kérde: vallyon az en népem,
mint vadnac à táborban: És az en álgyuim, kie
Feiér vár alat à fantzokban.

Szóllánac à Balsác: à Magyaroc velunc ez
estue meg viuánac, Igen meg verénec, és mind à
táborig kegyetlennül vagánac, Azért felséged-
del ez éyel minnyáian táborból ki futánc: Azért

à szép álgyúc mind Feiér vár alatt à szántzokkan
marattac.

Haluán est: à Czaár, akara ömagát hertelen
meg ölnie: A Balsác nem hagyác, hogy törnyű
halállal önen magát meg ölye: Ackor hagyà
Czaár minden népe közöt è dolgot hirdetnie,
Hogy soha előtte Nandor feiér várát senki meg
ne emlicze.

Vala nagy örömecc Hunyadi Ianoszal à soc
iámbor vitez nec, Ssep diczireteket, hála adásoc
kal tes nec az Wt Istennec, Ki nagy keuclyféget,
hatalmas ereiét meg rontà Mahomet nec, És
nagy győzedelmet adà Feiér várban segény ke-
resfryének nec.

Egy vstokes Czillag látatéc az eghben ackor
Magyar országban, Mikor ír nac vala, Ezer, négy
száz, és az ötuen hatodikban, Iò Hunyadi Ianos
betegedéc ackor halatra Feiér várban, Zömlén-
be az vizen hozác Ianos Vaydát Magyaroc egy
sajkában.

Meg hala Zömlénbe: Testét az Magyaroc
nagy sirással fel viuéc, A kinczes Erdélybe, Gyula
Feiér várba tisztelséggel temetéc, Kinec ő halalat
Erdély s Magyar ország soc ideig kesérgéc: Mert
à két országnac, és az vég házaknac tő óltalma
el céc.

Nagy

Nagy ſép közéb, nyakas és ſép vális em-
ber Hunyadi Iános vala, Haia nagy ſép fo-
dor, és geſtenye ſinú vitézi fele vala, Őrög ſő-
mú, kince tekintőti nagy kegyelmeféggel vala,
Feiedelemſeghöz illendő eikölczé neki minden-
be vala.

Két ékes fia, vitéz Láslo, és Mattyás Vaydá-
nac maradánac, Kic nagy ſiralommal, és keſer-
ues gyáſſal Attyokat gyáſolánac, Kince a küf-
ſebbic nagy ſokat ſolgallà végre Magyar orſág-
nac, Tamaſſion az Iſten ilyen Hadnagyokat az
nyomorúlt orſágban.

Mikoron írnac, Ezerben, öt ſázban, és a
felet hetuenben, Hunyadi Iánosnac ſoc viadal-
lyáról gyakran gondolattyában, Nagy Báczai
Mattyás rendelē verſekben, Egy pileſes váras-
ban, Az vitézlő népnek aianlá, kic vadnac ſéilel
az vég házakban.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

